

Ганна Різник

студентка 3 курсу факультету міжнародної торгівлі
та права ЗВО «Державний торговельно-економічний університет»

Окремі питання мирової угоди у цивільному процесі*

Цивільне процесуальне право – це сукупність правових норм, які полягають у забезпеченні захисту прав та інтересів особи, тобто здійсненні правосуддя. Цивільне процесуальне право є фундаментальною галуззю у правовій системі України, оскільки за час свого становлення воно пройшло тривалий шлях для того, щоб бути самостійною правовою галуззю. Основу цивільного процесуального права становить судовий захист, який характеризується двома аспектами. Насамперед це судовий захист, який здійснюється органами державної влади, тобто судом, та захист, який здійснюється учасниками процесу. [1; с.12]. Один з таких аспектів реалізується у формі мирової угоди, оскільки мирове врегулювання спору є однією зі складових судового процесу.

Для з'ясування основних аспектів та особливостей застосування мирової угоди, потрібно насамперед визначити її поняття. Проаналізувавши чинне законодавство, ми визначили, що Цивільний процесуальний кодекс, а саме частина 1 статті 207 вказує, що мирова угода характеризується врегулюванням спору на підставі взаємних поступок і стосується лише прав

* Наукова керівниця – *Наталія Риженко*, доцентка кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права, ЗВО «Державний торговельно-економічний університет»

та обов'язків сторін. [2; ст. 207]. Аналізуючи думки науковців та правників, ми знайшли цікаву думку щодо поняття мирової угоди. Ю.В.Білоусов зазначав, що мирова угода – це укладена між сторонами та визнана судом домовленість про припинення спору між сторонами, шляхом взаємних поступок, які стосуються їхніх прав, обов'язків та предмету позову. [3; ст. 136]. Ми підтримуємо дану думку, оскільки мирова угода – це насамперед правочин, який укладається між сторонами з метою врегулювання спору між ними.

Проаналізувавши різні джерела, які регулюють питання мирової угоди можна визначити, що даній угоді характерні певні ознаки, які впливають з положень Цивільного процесуального кодексу України. До таких ознак належать насамперед те, що мирова угода укладається з взаємної волі сторін та лише між сторонами, які беруть участь у судовому процесі щодо наявного між ними спору, оскільки це є обов'язковим аспектом. Також до ознак мирової угоди відносять те, що умови мирової угоди не мають суперечити вимогам закону та порушувати права чи законні інтереси інших осіб. [4; с.186]. Важливо розуміти, що дотримання умов мирової угоди є дуже важливим чинником, оскільки положення статті 207 Цивільного процесуального кодексу України наголошує на тому, що при недотриманні умов укладення мирової угоди, суд може постановити ухвалу про відмову затвердження такої угоди.

Аналізуючи також судову практику, можна визначити, що застосування мирової угоди користується досить високою актуальністю. Широке застосування мирової угоди пояснюється насамперед тим, що вона є виявленням інтересів учасників справи, оскільки адаптується до їхніх потреб у ході вирішення справи судом. До того ж, положення частини 2 статті 207 Цивільного процесуального кодексу України зазначає про право сторін укласти мирову угоду у будь-який момент розгляду справи до ухвалення судового рішення за результатами такого розгляду, що слугує ще однією перевагою обрання даного способу для врегулювання спору. Важливо зазначити, що при укладанні мирової угоди у сторін можуть виникати, припинятися та змінюватися матеріальні права та обов'язки сторін щодо предмета спору, оскільки при укладанні такої угоди, сторони визначають нові взаємні права та обов'язки, що заміняють собою попередні права та обов'язки сторін, згідно яких виник спір. [3; с.136].

Отже, цивільне процесуальне право відіграє дуже важливу роль у правовій системі України, оскільки забезпечує безпосередній захист прав та інтересів особи. Одним із механізмів захисту є мирова угода за допомогою якої сторони можуть врегулювати спір шляхом визначення взаємних прав та обов'язків на добровільній згоді обох сторін без порушення вимог чинного законодавства. Проаналізувавши все вищезазначене, можна зробити висновок, що мирова угода є одним з ефективних інструментів, за допомогою якого відбувається врегулювання спору між учасниками цивільного процесу. Але при укладанні мирової угоди сторонами, важливо чітко дотримуватись вимог, які окреслені у Цивільному процесуальному кодексі України, оскільки недотримання положень, які регулюють процес укладення мирової угоди може призвести до негативних наслідків для сторін, а саме відмови у затвердженні мирової угоди судом.

Література

1. Гетманцев О.В., Кондрат'єва Л.А., Остафійчук Л.А., Паскар А.Л., Татулич І.Ю. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2022, 412 с.
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення 11.11.2024р.).
3. Тріпунський Г.Я. Особливості мирової угоди в цивільному процесі. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». 2019. №4. С. 132-142.
4. Опарін К. Г., Атаманчук І. В. Правова природа мирової угоди в цивільному процесі України. Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2020. №12. С. 185-190.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**